

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně senátu JUDr. Markéty Wildové a soudkyň JUDr. Blanky Bendové a Mgr. Kateřiny Sedlákové ve věci

žalobkyně: **Česká republika – Ministerstvo financí**, IČO 00006947
sídlem Letenská 525/15, 118 10 Praha 1
jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových, IČO 69797111,
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2

proti

žalované : **Notes CS, a.s.**, IČO 26140161.
sídlem Türkova 1001/9, 140 00 Praha 4
zastoupená JUDr. Jakubem Blažkem
sídlem Na Březince 1232/16, 150 00 Praha 5

o zaplacení 708 226,95 Kč s příslušenstvím,

k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 17. ledna 2018, č. j. 30 C 201/2017 – 88, ve spojení s doplňujícím usnesením téhož soudu ze dne 29. ledna 2018, č. j. 30 C 201/2017-95,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně **se** ve výroku o věci samé (ad I) **potvrzuje**, ve výroku o náhradě nákladů řízení (ad II) **se mění** tak, že jejich výše činí 2 100 Kč, jinak **se potvrzuje**.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni na náhradu nákladů odvolacího řízení 600 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Abrahámová.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni 708 226,95 Kč se zákonným úrokem z prodlení z této částky ve výši 8,05 % ročně od 10. 10. 2015 do zaplacení, to vše do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku (ad I). Žalovanou zavázal zaplatit žalobkyni na náhradu nákladů řízení 2 400 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku (ad II). Rozhodl v řízení, v němž se žalobkyně domáhala po žalované k zaplacení částky 708 226,95 Kč s příslušenstvím s tvrzením, že žalobkyně jako kupující uzavřela dne 13. 3. 2015 se žalovanou jako prodávající kupní smlouvu o nákupu stolních počítačů a příslušenství pro rezort Ministerstva financí v souladu s ustanovením § 27 zák. č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů jako nadlimitní veřejnou zakázku v otevřeném řízení č. j. 8083/2013/23-2302/Se, č. WP-64-2013, číslo smlouvy MF 3302/084/2013, dále jen smlouva. Předmětem smlouvy byla dodávka stolních počítačů a příslušenství pro Generální finanční ředitelství, Generální ředitelství cel, Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových a Kancelář finančního arbitra za úplaty blíže specifikovanou v čl. 2 smlouvy. Přesná specifikace předmětu plnění byla uvedena v příloze č. 1 smlouvy, když celkem mělo být dodáno 4 596 počítačových sestav, z nichž 596 kusů mělo být dodáno pro Generální ředitelství cel, Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových a Kancelář finančního arbitra. Zbývajících 4 000 kusů mělo být dodáno pro Generální finanční ředitelství. Podle čl. 4.1 smlouvy se prodávající zavázal dodat předmět plnění ve stanovené specifikaci a množství do určených míst plnění v termínu do 2 měsíců od data podpisu smlouvy, tedy do 13. 5. 2015. Smluvní strany se v čl. 7.1 smlouvy dohodly, že v případě prodlení prodávajícího s plněním jakékoli povinnosti v termínu vyplývajícím ze smlouvy či právních předpisů, má kupující právo uplatnit vůči prodávajícímu smluvní pokutu ve výši 0,05 % z celkové ceny předmětu plnění včetně DPH za každý i započatý den prodlení. Celková cena předmětu plnění včetně DPH byla smluvními stranami dohodnuta v čl. 2.1 smlouvy a činila 94 430 254 Kč, smluvní pokuta za jeden den prodlení prodávajícího představovala částku 47 215,13 Kč. Žalovaná se dostala do prodlení s plněním své povinnosti, když 4 000 počítačových sestav bylo dodáno Generálnímu finančnímu ředitelství opožděně, a to v termínech 22. 5. 2015, 25. 5. 2015, 26. 5. 2015, 27. 5. 2015 a 28. 5. 2015. Žalovaná byla v prodlení 15 dnů. Žalobkyně tedy za 15 denní prodlení termínu dodání počítačových soustav dle smlouvy uplatnila v souladu se svou zákonnou povinností u žalované smluvní pokutu ve výši 708 226,95 Kč, když dne 18. 9. 2015 vystavila žalované fakturu č. 1510000089 za pozdní dodání počítačových sestav se splatností 9. 10. 2015. Žalovaná smluvní pokutu odmítla uhradit.
2. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby. Namítla, že nebyla v prodlení s dodáním celého předmětu plnění po dobu 15 dnů, když po dobu 15 dnů byla žalovaná v prodlení pouze s velmi malou částí plnění vzhledem k celkovému množství stolních počítačů a příslušenství, které byly žalobkyni dodány. Žalovaná opakovaně žalobkyni vyzývala k poskytnutí součinnosti, kterou však žalobkyně v rozporu se zákonem a smlouvou neposkytla. V případě dodávky stolních počítačů Generálnímu finančnímu ředitelství žalovaná požádala žalobkyni o poskytnutí součinnosti dne 23. 4. 2015, ale součinnost jí byla bezdůvodně poskytnuta až dne 5. 5. 2015 ve 22.45 hod. V případě dodávky 4 000 kusů stolních počítačů s příslušenstvím Generálnímu finančnímu ředitelství pak nebylo možné zajistit dodávku a logistiku dodávky předmětu plnění v termínu do 13. 5. 2015 vzhledem k tomu, že konkrétní místa podřízených útvarů Generálního finančního ředitelství, kterým měly být jednotlivé části předmětu plnění dodány, byla žalované oznámena až 5. 5. 2015. Z ustanovení smlouvy vyplývá, že bez ohledu na počet stolních počítačů a příslušenství, s jejichž dodáním by byla žalovaná v prodlení, bude smluvní pokuta žalobkyně vždy vypočtena z celé kupní ceny, tj. z částky 94 430 254 Kč. Takovéto ujednání odporuje dobrým mravům. Žalovaná zdůraznila okolnosti výběrového řízení, které bylo

opakovaně zrušeno. Zadávací dokumentace k veřejné zakázce byla do profilu zadavatele uveřejněna dne 23. 8. 2013, následně byla veřejná zakázka rozhodnutím žalobkyně dne 11. 10. 2013 zrušena, 6. 12. 2013 bylo toto rozhodnutí zrušeno a nabídka žalované byla vybrána jako nejvhodnější. Žalobkyně však následně dne 23. 10. 2014 žalované oznámila, že bylo rozhodnuto o zrušení zadávacího řízení pro neefektivnost a neekonomičnost veřejné zakázky. Proti tomu žalovaná podala dne 5. 11. 2014 námitky, kterým žalobkyně vzhledem k nezákonnosti svého rozhodnutí o zrušení zadávacího řízení vyhověla rozhodnutím, které žalované oznámila dne 18. 11. 2014. Po celou dobu tohoto procesu žalovaná předpokládala, že smlouva bude uzavřena. Smlouva byla uzavřena po opakovaných urgencích a dotazech až 13. 3. 2015. Vzhledem k povaze předmětu plnění, kterým je elektronika, se prodlením ze strany žalobkyně při uzavírání smlouvy značně zkomplikovala výroba potřebných komponentů, neboť za dobu prodlevy mezi výběrem žalované v zadávacím řízení a podpisem smlouvy došlo k technickému posunu. Ze strany žalobkyně se jednalo o nepoctivé a protiprávní jednání.

3. Soud I. stupně zjistil následující skutkový stav. Rozhodnutím Ministerstva financí ze dne 11. 10. 2013, č. j. MF-43395/2013/23-2302/Ba, bylo rozhodnuto o zrušení veřejné zakázky. Pod č. j. MF-43395/2013/23-2302/Ba ze dne 11. 11. 2013 byla hodnotící komisí zpracována zpráva o posouzení a hodnocení nabídek předmětné veřejné zakázky s doporučením zadávací řízení zrušit. Žalovaná dne 6. 12. 2013 podala u žalobkyně námitky, kterým bylo žalobkyní vyhověno a dne 6. 12. 2013 bylo přijato opatření č. j. MF-43395/2013-23-2302/Ba, kterým žalobkyně zrušila své rozhodnutí o zrušení předmětného zadávacího řízení. Následně žalobkyně vyhodnotila nabídku žalované jako nejvhodnější a oznámila jí rozhodnutí zadavatele o výběru nejvhodnější nabídky ze dne 12. 3. 2014. Oznámením ze dne 23. 10. 2014 žalobkyně žalované sdělila, že bylo rozhodnuto o zrušení zadávacího řízení pro neefektivnost a neekonomičnost veřejné zakázky. Proti tomuto rozhodnutí žalovaná podala dne 5. 11. 2014 námitky, kterým žalobkyně vyhověla a přijala opatření ze dne 18. 11. 2014, kterým zrušila své rozhodnutí o zrušení předmětného zadávacího řízení uveřejněného dne 29. 10. 2014 ve věstníku veřejných zakázek a na profilu zadavatele. Žalovaná učinila dne 6. 2. 2015 výzvu zadavateli k uzavření kupní smlouvy ve věci veřejné zakázky evidenční číslo 348298 na nákup stolních počítačů a příslušenství pro rezort Ministerstva financí.
4. Mezi žalobkyní jako kupující a žalovanou jako prodávající byla dne 13. 3. 2015 uzavřena kupní smlouva o nákupu stolních počítačů a příslušenství pro rezort Ministerstva financí č. 3302/084/2013. Předmětem dodání byly stolní počítače a příslušenství pro potřeby Generálního finančního ředitelství v množství 4 000 kusů, Generálního ředitelství cel v množství 500 kusů, Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových v množství 80 kusů a Kanceláře finančního arbitra v množství 16 kusů. Proávající se zavázal dodat předmět plnění ve stanovené specifikaci a množství do míst plnění v termínu dvou měsíců od data podpisu smlouvy dle článku 4.1 smlouvy. Dle článku 7.1 smlouvy v případě prodlení prodávajícího s plněním jakékoliv povinnosti z termínu vyplývajícího z této smlouvy či právních předpisů, má kupující právo uplatnit vůči prodávajícímu smluvní pokutu ve výši 0,05 % z celkové ceny předmětu plnění včetně DPH za každý i započatý den prodlení. Mezi stranami je nesporné dodání 4 000 kusů stolních počítačů a příslušenství Generálnímu finančnímu ředitelství po době plnění, a to dne 22. 5. 2015 - 916 kusů, dne 25. 5. 2015 - 1 804 kusů, dne 26. 5. 2015 516 kusů, dne 27. 5. 2015 - 658 kusů a dne 28. 5. 2015 - 106 kusů. Rovněž mezi zúčastněnými stranami je nesporné, že žalovaná požádala žalobkyni o poskytnutí součinnosti ke sdělení konkrétních míst dodání počítačů dne 23. 4. 2015. Žalobkyně žalované konkrétní místa podřízených útvarů Generálního finančního ředitelství oznámila dne 5. 5. 2015. Žalovaná se dostala do prodlení s plněním 4 000 kusů stolních počítačů s příslušenstvím po dobu 15 dnů od 14. 5. 2015 do 28. 5. 2015. Žalobkyně žalované fakturou č. 1510000089 ze dne 18. 9. 2015 se splatností dne 9. 10. 2015 vyúčtovala smluvní pokutu ve výši 708 226,95 Kč dle článku 7.1 kupní smlouvy ve výši 0,05 % z celkové ceny předmětu plnění včetně DPH za každý i započatý den prodlení,

když celková cena předmětu plnění včetně DPH činila částku 94 430 254 Kč (15 x 47 215,13 Kč). Žalovaná smluvní pokutu odmítla uhradit.

5. Soud I. stupně uzavřel, že mezi žalobkyní a žalovanou byla uzavřena kupní smlouva dle § 2079 a násl. zák. č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, dále jen „o. z.“ jako nadlimitní veřejná zakázka v otevřeném řízení dle ustanovení § 27 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů. Soud I. stupně shledal předmětnou kupní smlouvu jako platnou, když předmět kupní smlouvy a její cena odpovídají zadávací dokumentaci a vysoutěžené ceně, Úřad pro ochranu hospodářské soutěže neuložil zákaz plnění z této smlouvy, tudíž jednání o smluvní pokutě jako zajišťovacího prostředku obsažené v předmětné kupní smlouvě je platné. Smluvní pokuta byla sjednána dle ust. § 2048 o. z. dostatečně určitě. Žalovaná porušila smluvní povinnost dodání počítačových sestav s příslušenstvím do 13. 5. 2015, čímž žalobkyni vznikl nárok na smluvní pokutu. Výše smluvní pokuty 0,05 % denně z celkové ceny předmětu plnění není nepřiměřená. Takto koncipovaná smluvní pokuta byla i součástí zadávací dokumentace veřejné zakázky, žalovaná tuto smluvní pokutu akceptovala, žalobkyni zaslala krycí list včetně nabídky uzavření kupní smlouvy obsahující totožné znění smluvní pokuty. Žalovaná s žalobkyní uzavírala i jiné smlouvy obsahující stejnou výši smluvní pokuty. Žalovaná dostatečně jasně a srozumitelně věděla, jaká nastane sankce v případě prodlení s plněním. Žalovaná i za těchto podmínek se účastnila výběrového řízení na veřejnou zakázku a po svém vítězství měla zájem o uzavření kupní smlouvy. Soud shledal smluvní pokutu jako přiměřenou. Žalovaná se dostala do prodlení s plněním nikoliv nezanedbatelným, k poslednímu dni plnění nebylo dodáno 87 % počítačových sestav včetně příslušenství. Pokud žalovaná namítla značné zkomplikování výroby potřebných komponentů od doby výběrového řízení do uzavření smlouvy z důvodu opakovaného zrušení výběrového řízení žalobkyní, pak je to žalovaná, která trvala na uzavření smlouvy, technického posunu si musela být vědoma a při uzavírání smlouvy termín plnění žádným způsobem nezpochybňovala. Soud I. stupně neshledal důvody pro snížení smluvní pokuty (§ 2051 o. z.). Ujednání o smluvní pokutě není v rozporu s dobrými mravy. Žalovaná je podnikající právnickou osobou, která projevila vůli účastnit se výběrového řízení a akceptovat podmínky zadávacího řízení a tuto svou vůli promítla i následně do uzavřené kupní smlouvy. Žalovanou rozhodně nelze považovat za slabší smluvní stranu. Smlouva neobsahuje ujednání, které by bylo pro žalovanou zvláště nevýhodné nebo nesrozumitelné, proto nelze aplikovat ustanovení § 1800 o. z. Pokud žalovaná namítla neposkytnutí dostatečné součinnosti ze strany žalobkyně, když na její výzvu ze dne 23. 4. 2015 žalobkyně sdělila až dne 5. 5. 2015 konkrétní místa podřízených útvarů Generálního finančního ředitelství pro dodání počítačů, pak tuto námitku neshledal prvostupňový soud důvodnou. Žalovaná měla na dodání počítačů do termínu stanoveného dle smlouvy 8 dní. Žalovaná byla schopna následně dodat 4 000 kusů stolních počítačů ve lhůtě 7 dnů od 22. 5. 2015 do 28. 5. 2015. Lhůta 8 dnů k dodání počítačových sestav a příslušenství do míst určení byla dostatečná. Prodlení žalované bylo posouzeno dle ust. § 1968 o. z. a o náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto dle ust. § 142 odst.1 zák. č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, dále jen „o. s. ř.“.
6. Proti rozsudku soudu I. stupně podala žalovaná odvolání. Namítla, že soud prvního stupně dospěl na základě provedených důkazů k nesprávným skutkovým zjištěním; jeho rozhodnutí spočívá v nesprávném právním posouzení věci. Žalovaná nejprve shrnula skutková zjištění soudu I. stupně. Namítla, že sjednaná smluvní pokuta je nemravná. Smluvní pokuta je počítána vždy z celkové ceny předmětu plnění (čl. 7.1 kupní smlouvy), bez ohledu na rozsah předmětu plnění, resp. na počet stolních počítačů (včetně příslušenství), s jejichž dodáním by byla žalovaná v prodlení, žalobkyně je oprávněna si nárokovat 0,05% z částky 94 430 254 Kč. Smluvní pokuta za jeden za jeden den prodlení žalované tak činí vždy částku ve výši 47 215 Kč. Smluvní pokuta tedy byla konstruována ve smlouvě tak, že v případě prodlení žalované, byť s dodáním jednoho počítače, popř. pouze jeho příslušenství, by žalobkyně mohla požadovat smluvní pokutu ve výši 47 215 Kč denně. Průměrná hodnota jednoho počítače dle smlouvy

přítom činí částku 20 546 Kč, popř. jeho příslušenství je ještě v nižší hodnotě. Podle ustanovení § 580 o. z. je neplatné právní jednání, které se přičí dobrým mravům, jakož i právní jednání, které odporuje zákonu, pokud to smysl a účel zákona vyžaduje. Dle konstantní judikatury, byť se vztahovala k občanskému zákoníku č. 40/1964 Sb., je již ujednání o smluvní pokutě ve výši 1% denně zpravidla považováno za neplatný právní úkon, který se přičí dobrým mravům (např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 26 Odo 371/2006 a 33 Odo 438/2005). Tyto závěry jsou plně použitelné i pro právní vztahy vzniklé po 1. 1. 2014. V daném případě byla smluvní pokuta sjednána ve výši 0,05% - 230% denně. Takto sjednaná smluvní pokuta je zjevně excesivní a přičící se dobrým mravům. Z rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 32 Odo 631/2002 nebo sp. zn. 23 Cdo 231/2010 vyplývá, že při posuzování výše smluvní pokuty soud přihlédne také k důvodům, které vedly ke sjednání pokuty v posuzované výši a okolnostem, které je provázely, např. která strana výši smluvní pokuty navrhla. Znění textace v čl. 7.1 kupní smlouvy, shodně jako celou smlouvu přítom jednostranně stanovila žalobkyně v rámci zadávacího řízení. Kupní smlouva byla součástí zadávacích podmínek a žalovaná neměla možnost text smlouvy jakkoliv připomínkovat či ovlivnit. Smlouva samotná má tak adhezí charakter ve smyslu ust. 1798 odst. 1 o. z. a žalovaná je ve vztahu k žalobkyni ve všech relevantních ohledech (počet zaměstnanců, objem finančních prostředků, postavení na trhu) slabší smluvní stranou. Kupní smlouva je nadto zcela nevyvážená, když v čl. 7.2. stanoví pro případ prodlení žalobkyně s úhradou kupní ceny neporovnatelně nižší smluvní pokutu. Pro tuto disproportion přítom neexistuje žádný důvod. Ujednání o smluvní pokutě je proto neplatné i z důvodu rozporu s ustanovením § 1800 odst. 2 o. z. Soud může dále přihlédnout k hodnotě a významu zajišťované povinnosti. Zde je třeba zdůraznit, že dle smlouvy se jednalo o plnění dělitelné (jednotlivé počítače) pro různé útvary žalobkyně. Nebyl tedy důvod vypočítávat smluvní pokutu za prodlení vždy z celé hodnoty zakázky, pokud byla již částečně splněna a předmětné útvary mohly s dodanými počítači bez omezení samostatně fungovat. V rozsudku sp. zn. 33 Cdo 1017/2015 Nejvyšší soud vyslovil, že při posuzování souladu smluvní pokuty s dobrými mravy je nutno uvážit funkce smluvní pokuty (preventivní, uhrazovací a sankční). Pro případ, že by odvolací soud posoudil ujednání o smluvní pokutě jako platné, navrhuje žalovaná, aby výši smluvní pokuty adekvátně moderoval podle 2051 o. z. Žalobkyně netvrdila, že by jí v důsledku prodlení žalované s dodáním stolních počítačů vznikla jakákoliv škoda. Vzhledem ke shora uvedenému má žalovaná za to, že vzhledem k hodnotě a významu zajišťované povinnosti by měla být smluvní pokuta moderována tak, aby činila maximálně částku odpovídající 0,05% denně z ceny plnění, se kterým byla žalovaná v prodlení. Přičemž by od prodlení žalované mělo být „odečteno“ prodlení způsobené v důsledku neposkytnutí součinnosti žalobkyni. V čl. 7.4 smlouvy smluvní strany sjednaly, že žádná ze smluvních stran není odpovědná za prodlení při plnění svých závazků v rozsahu, v jakém je prodlení způsobeno prodlením s plněním závazků druhé smluvní strany, zejména v případě neposkytnutí požadované součinnosti. Dle čl. 5.3. smlouvy muselo být datum převzetí předmětu plnění stanoveno na základě projednání žalované se zástupcem žalobkyně. Žalobkyně přítom neposkytla žalované potřebnou součinnost pro řádné plnění předmětu. Žalovaná byla nucena vyzvat žalobkyni dne 23. 4. 2015 k poskytnutí součinnosti spočívající ve sdělení konkrétních míst dodání předmětu plnění. Tato místa musela být žalobkyni známa, přesto je sdělila žalované až dne 5. 5. 2015. Žalobkyni tedy trvalo 12 dnů, aby odpověděla na e-mailový dotaz žalované, přičemž žalovaná měla následně pouhých 8 dní na to, aby distribuovala předmět plnění do více než 162 různých míst po celé České republice. Závěr soudu I. stupně o tom, že tato lhůta je dostatečná, protože žalovaná byla následně schopna dodat od 22. 5. – 28. 5. 2015 4000 ks stolních počítačů je nesrozumitelný a nikterak neospravedlňuje prodlení žalobkyně s poskytnutím součinnosti. Soud I. stupně nemůže učinit takto zkratkovitý závěr bez toho, aniž by zkoumal, zda dodání předmětu plnění v této lhůtě bylo pro žalovanou technicky, personálně a logisticky možné. Prodlení žalované mělo být v důsledku prodlení žalobkyně s poskytnutím součinnosti minimálně zkráceno o 12 dnů. Celý proces výběru dodavatele předmětné veřejné

zakázky trval téměř dva roky. Na počátku výběrového řízení přitom do něj uchazeč vstupuje s tím, že jsou mu dány závazné podmínky nabídky spolu se závazným zněním kupní smlouvy, jejíž znění v zásadě nemůže nikterak ovlivnit. Žalovaná přitom do výběrového řízení vstupovala s legitimním očekáváním, že v případě jejího výběru jako dodavatele, bude kupní smlouva bez zbytečného prodlení uzavřena. V důsledku nezákonného postupu žalobkyně se ovšem celé řízení protáhlo na dobu téměř dvou let. Průtahy ze strany žalobkyně pokračovaly i po uzavření smlouvy, když žalobkyně žalované neposkytovala součinnost i přesto, že k tomu byla ze strany žalované vyzývána. Porušování povinností žalobkyně před uzavřením smlouvy mělo samozřejmě vliv na její plnění. Postup žalobkyně před uzavřením smlouvy, kdy dvakrát neoprávněně zrušila zadávací řízení, nelze hodnotit jinak, než jako nepoctivé a protiprávní jednání ve smyslu § 6 o. z., ze kterého by žalobkyni nemělo být umožněno těžit a ke kterému by měl soud taktéž přihlídnout při posuzování platnosti ujednání o smluvní pokutě, popř. při její moderaci. Žalovaná s ohledem na výše uvedené navrhla, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil, žalobu zamítl a přiznal žalované náhradu nákladů řízení.

7. Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu I. stupně, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, dle ust. § 212 o. s. ř., ve věci nařídil jednání (214 odst. 1 o. s. ř.), zopakoval důkaz kupní smlouvou č. 3302/084/2013 ze dne 13. 3. 2015, zejména čl. 5.3, čl. 7.4, dopisem žalované adresovaným žalobkyni ze dne 18. 5. 2015, e-mailovou korespondencí žalované ze dne 23. 4. 2015, výzvou uchazeče Notes CS, a.s. adresovanou zadavateli k uzavření smlouvy ve věci veřejné zakázky ze dne 6.2.2015 a ze dne 10. 2. 2015. Zjistil, že podle čl. 5.3. smlouvy před uskutečněním předání předmětu plnění bude prodávající prokazatelně informovat oprávněného zástupce kupujícího uvedeného v odst. 4 tohoto článku o „přípravenosti k předání“. Datum převzetí musí být stanoveno po projednání se zástupcem kupujícího tak, aby mezi doručením oznámení o připravenosti předmětu plnění k předání a datem převzetí uplynulo nejméně pět (5) pracovních dní. Podle čl. 7.4 smlouvy žádá ze smluvních stran není odpovědná za prodlení při plnění svých závazků v rozsahu, v jakém je prodlení způsobeno prodlením s plněním závazků druhé strany, zejména v případě neposkytnutí požadované součinnosti vymezené ve smlouvě. Z dopisu žalované adresovaném žalobkyni ze dne 18. 5. 2015 se podává, žalovaná si byla plně vědoma svého prodlení s dodáním 4 000 počítačových sestav, informovala žalobkyni v tom směru, že prodlení je způsobeno opožděným dodáním jednotlivých komponentů zn. Lenovo s tím, že část počítačů bude dodána dne 22. 5. 2015 a část ve dnech 27. -28. 5. 2015. Dne 23. 4. 2015 vyrozuměla žalovaná žalobkyni o tom, že „ se kvapem blíží čas dodání předmětu plnění“, proto požádala o seznam míst plnění, včetně dodacích adres. Žalovaná urgovala dne 6. 2. 2015 a dne 10. 2. 2015 uzavření smlouvy ve věci veřejné zakázky. Odvolací soud po takto zopakovaném dokazování neshledal odvolání žalované důvodným.
8. Vzhledem k datu uzavření kupní smlouvy soud I. stupně správně posuzoval vztahy mezi účastníky dle zák. č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (viz § 3028 odst. 1 o. z.).
9. Podle ust. § 2048 o. z. ujednají-li strany pro případ porušení smluvené povinnosti smluvní pokutu v určité výši nebo způsob, jak se výše smluvní pokuty určí, může věřitel požadovat smluvní pokutu bez zřetele k tomu, zda mu porušením utvrzené povinnosti vznikla škoda. Smluvní pokuta může být ujednána i v jiném plnění než peněžitém.
10. Podle ust. 2051o. z. nepřiměřeně vysokou smluvní pokutu může soud na návrh dlužníka snížit s přihlídnutím k hodnotě a významu zajišťované povinnosti až do výše škody vzniklé do doby rozhodnutí porušením té povinnosti, na kterou se vztahuje smluvní pokuta. K náhradě škody, vznikne-li na ni později právo, je poškozený oprávněn do výše smluvní pokuty.
11. Smluvní pokuta utvrzuje splnění povinnosti založené smlouvou. Proto bývá označována i jako pokuta konvenční (k pokutě stanovené pro porušení povinnosti právním předpisem, tzv. penále, viz výklad k § 2052). Ujednání o smluvní pokutě má tudíž akcesorickou povahu, neboť vzniká ve vazbě na hlavní závazek a zaniká (až na výjimky) splněním utvrzované (zajišťované)

povinnosti. Ujednáním o smluvní pokutě se zakládá podmíněný závazek jedné či obou smluvních stran poskytnout věřiteli určité plnění. Vznik pohledávky věřitele na úhradu smluvní pokuty a jí odpovídajícího dluhu povinného je vázán na splnění odkládací podmínky, již je porušení smluvené povinnosti. Smluvní pokuta není podmíněna vznikem škody věřiteli. Úprava smluvní pokuty stojí nyní na objektivním principu. Úprava je dispozitivní, takže strany mohou podmínit vznik povinnosti zaplatit smluvní pokutu zaviněním dlužníka či dalšími okolnostmi. Porušení smluvní povinnosti prokazuje věřitel.

12. Odvolací soud shodně se soudem I. stupně uzavřel, že účastníci uzavřeli platnou kupní smlouvu dle ust. dle § 2079 a násl. o. z. jako nadlimitní veřejnou zakázku v otevřeném řízení dle ustanovení § 27 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů. V čl. 7.1. byla mezi účastníky smlouvy platně sjednána smluvní pokuta dle ust. § 2048 o. z. Smluvní pokuta byla sjednána dostatečně určitě, pokud jde o její výši a porušení povinnosti, na kterou byla vázána. Smluvní pokuta ve výši 0,05 % z celkové ceny předmětu plnění včetně DPH za každý i započatý den prodlení je smluvní pokutou přiměřenou., v této souvislosti je nutno zohlednit, že kupní smlouva byla uzavřena jako nadlimitní veřejná zakázka v otevřeném řízení, žalovaná byla s výší smluvní pokuty seznámena, po dobu dvou let, kdy probíhalo výběrové řízení, měla možnost zvážit svoji účast na veřejné zakázce. Při posouzení přiměřenosti smluvní pokuty odvolací soud přihlédl k významu a hodnotě zajišťované povinnosti, tedy ke kritériu, jež je rozhodné až pro úvahu o míře snížení smluvní pokuty, podmíněnou předchozím závěrem o nepřiměřenosti sjednané smluvní pokuty., kdy možnost posouzení těchto kritérií dovodila judikatura Nejvyššího soudu (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 23 Cdo 231/2010, sp. zn. 32 Cdo 4859/2009). Celkový objem zakázky představoval dodání 4 569 počítačových sestav (nadlimitní zakázka), celková výše kupní ceny činila 94 430 254 Kč (kupní cena blízká se částce 100 mil Kč), z čehož lze dovodit přiměřenost sjednané smluvní pokuty, tudíž je odvolací námitka žalované neopodstatněná.
13. Mezi účastníky nebylo sporu o tom, že žalovaná s ocitla v prodlení s dodáním 4 000 ks počítačových sestav, což sama připustila v dopisu ze dne 18. 5. 2015 adresovaným žalobkyni, v němž výslovně sdělila i důvod prodlení – nedodání komponentů zn. Lenovo do jednotlivých počítačových sestav a sdělila datum opožděného dodání. Porušení smluvní povinnosti ze strany žalované tak bylo prokázáno.
14. Pokud jde o odvolací námitku stran neposkytnutí součinnosti ze strany žalobkyně, pak tato není důvodná. Odvolací soud uzavřel, že nedošlo k naplnění ujednání dle čl. 7. 4 smlouvy, neboť e-mailovou korespondencí ze dne 23. 4. 2015 žalovaná nesdělila konkrétní připravenost dodávky k předání (toliko obecně uvedla, že se „kvapem blíží čas dodání“), což ani nebylo možné s ohledem na obsah dopisu ze dne 18. 5. 2015, když ani k tomuto datu nebyly počítače připraveny k dodání pro absenci dílčích komponentů. K projednání data dodání dle čl. 7. 4. mělo dojít na základě oznámení o připravenosti předmětu k předání, nikoliv na základě „žádosti o sdělení místa plnění“. Pokud tedy žalobkyně sdělila konkrétní místa dodání žalované dne 5. 5. 2015, neovlivnilo to prodlení žalované, neboť ani k datu 18. 5. 2015 nebyly, jak výše uvedeno, počítače připraveny k dodání, tedy ani k datu 18. 5. 2015 oznámení o připravenosti předmětu k plnění nebylo žalobkyni doručeno. Nadto lze přisvědčit i argumentaci soudu I. stupně, že pokud byla žalovaná schopna zajistit dodávku v termínu 6 dnů, když jí komponenty byly dodány dne 22. 5. 2015 a počítačové sestavy dodala dne 28. 5. 2015, bylo by objektivně v jejich možnostech dodat počítačové sestavy do jednotlivých lokalit do 8 dnů, pokud jí konkrétní místa plnění byla sdělena dne 5. 5. 2015 a termín dodání byl sjednán do 13. 5. 2015. Obranné tvrzení žalované stran neposkytnutí součinnosti ze strany žalobkyně lze považovat především s ohledem na obsah dopisu ze dne 18. 5. 2015 za ryze účelové.
15. Odvolací soud shodně se soudem I. stupně uzavřel, že nejsou splněny zákonné podmínky pro snížení sjednané smluvní pokuty (§ 2051 o. z.), neboť jak výše uvedeno, dospěl k závěru o její přiměřenosti s ohledem na hodnotu a význam zajišťované povinnosti (celkový objem zakázky -

4 569 počítačových sestav, celková výši kupní ceny 94 430 254 Kč, charakter a okolnosti uzavření kupní smlouvy, která byla uzavřena nejen v souladu s ust. § 2079 a násl. o. z., ale také v souladu s ust. § 27 zák. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů jako nadlimitní veřejná zakázka v otevřeném řízení). Takto koncipovaná smluvní pokuta byla i součástí zadávací dokumentace veřejné zakázky, odpovídá ust. § 6 zák. č. 137/2006 Sb., žalovaná tuto smluvní pokutu akceptovala, žalobkyni zaslala krycí list včetně nabídky uzavření kupní smlouvy obsahující totožné znění smluvní pokuty. Žalovaná měla možnost zvážit svoji účast na veřejné zakázce, jestliže podala svou nabídku, projevila zájem o účast na veřejné zakázce a potvrdila tím, že stanovené podmínky akceptuje. Pokud namítla, že vzhledem k tomu, že výběrové řízení trvalo dva roky, došlo k technickému vývoji předmětu plnění a bylo obtížné zajistit komponenty do počítačových sestav, pak této skutečnosti si musela být již v únoru 2015 vědoma, přesto urgovala dne 6. 2. 2015 a 16. 2. 2015 uzavření kupní smlouvy, aniž by požadovala změnit ujednání o době plnění. Rovněž nelze přehlédnout, že žalovaná uzavírala s žalobkyní i jiné smlouvy obsahující ujednání o stejné výši smluvní pokuty.

16. S přihlédnutím k charakteru smlouvy uzavřené dle zák. č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, kdy bylo na žalované, zda se bude účastnit na veřejné zakázce, sama uzavření smlouvy i přes délku výběrového řízení urgovala, žalobkyně dodržela zásady postupu zadavatele dle ust. § 6 cit. zák. (transparentnost, rovného zacházení a zákazů diskriminace), nelze dospět k závěru, že by byly naplněny zákonné podmínky pro aplikaci ust. § 1798 odst. 1 a násl. či § 1800 o. z. S ohledem na okolnosti uzavření smlouvy (viz výše) a výběrové řízení, které uzavření kupní smlouvy předcházelo, nelze nahlížet na prodávající jako slabší smluvní stranu, ani součástí smlouvy není doložka, kterou by bylo možno posuzovat dle ust. § 1800 o. z. Rovněž tak s ohledem na výše uvedené nelze dovodit, že by byly naplněny zákonné podmínky ust. § 580 o. z., že by smlouva či ujednání o smluvní pokutě bylo v rozporu s dobrými mravy či odporovalo zákonu, pokud to smysl a účel zákona vyžaduje. Ujednání o smluvní pokutě lze posuzovat za neplatný právní úkon pro rozpor s dobrými mravy pouze v případě, že by se dobrými mravům přičily okolnosti, za kterých byla smluvní pokuta sjednána (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 23 Cdo 1749/2015), v posuzovaném případě, jak výše uvedeno, se okolnosti, za nichž k uzavření smlouvy dle zák. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách došlo, dobrými mravům nepřičily.
17. Soud I. stupně správně posoudil i prodlení žalované (§ 1968 o. z.), žalovaná se ocitla v prodlení dnem následujícím po splatnosti faktury, kterou jí smluvní pokuta byla vyúčtována.
18. Soud I. stupně nepochybil, pokud o náhradě nákladů řízení mezi účastníky navzájem rozhodl dle ust. § 142 odst. 1 o. s. ř., neboť žalobkyni náleží právo na náhradu nákladů, které účelně vynaložila na bránění svého práva před soudem I. stupně, nesprávně stanovil počet náhrad hotových výdajů. Jedná se o paušální náhradu za 7 úkonů (předžalobní výzva, žaloba, vyjádření ze dne 31. 3. 2017, ze dne 30. 11. 2017, příprava k jednání - toliko k prvnímu jednání srov. analog. ust. § 11 odst. 1 písm. a/ vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, dvakrát účast u jednání) po 300 Kč, celkem 2 100 Kč (§ 151 odst. 3 o. s. ř., § 1 odst. 3 písm. a/, b/ a c/ a § 2 odst. 3 vyhl. č. 254/2015 Sb.).
19. S ohledem na výše uvedené odvolací soud rozsudek soudu I. stupně ve výroku o věci samé (ad I) jako věcně správný dle ust. § 219 o. s. ř. potvrdil, ve výroku o nákladech řízení (ad II) jej změnil dle ust. § 221a o. s. ř. tak, že jejich výše činí 2 100 Kč, jinak jej jako věcně správný dle ust. § 219 o. s. ř. potvrdil.
20. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 224 odst. 1 o. s. ř. a plně procesně úspěšně žalobkyni byla přiznána jejich náhrada ve výši 600 Kč (za dva úkony – příprava na jednání a účast u jednání 17. 5. 2018) dle ust. § 151 odst. 3 o. s. ř., § 1 odst. 3 písm. b/ a c/ a § 2 odst. 3 vyhl. č. 254/2015 Sb.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat dovolání do dvou měsíců od doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně, jestliže rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak (§ 237, § 239 a § 240 odst. 1 o. s. ř.). Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud. Proti rozhodnutí v části týkající se výroku o nákladech řízení není dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. h/ o. s. ř.).

V Praze 17. května 2018

JUDr. Markéta Wildová v. r.
předsedkyně senátu